

In memoriam Doc. Dr. Ing. Bohuslav Dobšík, CSc

Doc. Dr. Ing. Bohuslav Dobšík, CSc, died at the age of 77 years on June 27, 1998. Dobšík was born at Brno-Lískovec on April 28, 1921. The way to the study of nature and, above all, entomology was shown to him by his father. During his study at the high school in Brno, Dobšík directed his attention chiefly to the study of the order Heteroptera following the advice of the late Professor František Gregor Sr, an outstanding specialist in ichneumonid wasps. After school leaving examination Dobšík was sent to work in a factory at St. Marein in Styria, Austria. Even under unfavourable conditions, Dobšík collected Heteroptera in that region, as is documented in two of his papers.

After the end of World War II, Dobšík studied at the University of Agriculture in Brno, from which he graduated in 1949 (with the title of agronomy engineer). Then he joined with the Department of Zoology of the Faculty of Agronomy where he lectured until his retirement. For many years' time he served as the vice-head of that department. He gave courses in agricultural zoology and entomology both in Brno and in detached field stations at Jihlava and Lednice. In 1951 he obtained the title of Doctor of Technical Sciences and in 1962 he successfully defended his PhD thesis. Unfortunately, due to unfavourable conditions of the Communist regime, he became assistant professor in 1990, after his retirement.

In addition to the study of Heteroptera, Dobšík also paid some attention to orthopteroid insect orders. His investigations chiefly covered Moravia, especially its northern parts. He carried out his investigations mainly in cooperation with the then Silesian Study Institute in Opava. For several years he also participated in a research project "Kameničky" of the Department of Ecology of the Botanical Institute of ČSAV in the Žďárské vrchy State Nature Reserve in north-eastern Bohemia.

Besides northern Moravia and the Czech part of Silesia, Dobšík's faunistic papers also cover Bohemia, Slovakia (where he contributed to the knowledge of the insect fauna of the Súľovské skaly Hills, the southern parts of the Povážský Inovec Hills, the Zoborské vrchy Hills and the Southern Slovakian Karst), Austria and, to a smaller extent, the eastern part of Germany. It should be emphasized, however, that Dobšík was interested in a wide range of topics, such as ecological observations, meadow and woodland plant communities, bugs inhabiting bird's nests, bugs in the bird diets, bugs attracted by light, or colonization of dumps in the Ostrava Coal Basin. As a lecturer at the Agricultural University, he was naturally interested in Heteroptera important from the point of view of applied entomology.

Dobšík also contributed to the book "Agricultural Entomology" by F. Miller (Prague 1956); to Part III of the series "Keys to the Fauna of the ČSR" (Prague 1959), edited by J. Kratochvíl, for

which he compiled the keys to orthopteroid orders; to the "Pocket Atlas of Bugs and Leafhoppers" (Prague 1978) by V. Javorek, etc."

Dobšík participated in most symposia on the insect fauna of central Europe in various European countries, and he regularly participated in entomological meetings organized by the Czechoslovak Entomological Society in Prague.

In 1978, Dobšík participated in an expedition to Armenia (in the Caucasus Mts.) and in 1979 to central Asia.

Dobšík was member of the Czechoslovak (later Czech) Entomological Society since 1940, of the Czechoslovak Zoological Society at ČSAV (since 1952), of the Czechoslovak Geographical Society at ČSAV (since 1959), of the Spelaeological Club in Brno (since 1965) and of the Czechoslovak Bioclimatic Society at ČSAV (since 1973).

In 1988, Dobšík donated his collection of Heteroptera to the Department of Entomology of the Moravian Museum in Brno. Part of it also went to other museums in northern Moravia. He continued to work and publish until 1991 despite health problems. For his own gratification he continued in limited collecting of bugs until the end of his life.

Dobšík wrote some 60 scientific papers. Their bibliography up to 1980 has been published by the author of this obituary (Stehlík 1982). For this reason, only the papers published after 1980 are listed here.

Dobšík also possessed a fairly extensive library on Heteroptera.

Dobšík's peaceful and noncontroversial nature and friendly attitude to both his colleagues and students have secured for him a tenacious place in our hearts and memories.

BIOGRAPHY

- TENORA F. 1977: Ing. dr. Bohuslav Dobšík, CSc. - 55 let (Ing. dr. Bohuslav Dobšík, CSc. - 55 years old). *Acta Univ. Agric.* (Brno), 25: 134 (in Czech).
STEHLÍK J. L. 1982: Sixtieth of Ing. RTDr. Bohuslav Dobšík, CSc. *Acta Entomol. Bohemoslov.*, 79: 315-318.

BIBLIOGRAPHY (from 1981)

- DOBŠÍK B. & URBAN J. 1981: Wanzen (Heteroptera, Geocorisae) in Mährischen Weidenanlagen. *Acta Univ. Agric.* (Brno), 29: 399-405 (in German, Czech and Russian summaries).
- DOBŠÍK B. 1982: K současnému stavu znalostí o fauně Heteroptera Pentatomomorpha severní Moravy. (Zum jetzigen Stand der Kenntnisse über die Wanzenfauna Heteroptera Pentatomomorpha in Nord-Mähren). *Přírodověd. Sborn. Soc. Sci. Natur. Ostrava*, 26: 111-118 (in Czech, German summary).
- DOBŠÍK B. 1983: Ploštice severní Moravy. [Bugs of the Northern Moravia]. *Campanula*, 5: 67-75 (in Czech, Russian and German summaries).
- DOBŠÍK B. 1983: Landwanzen (Heteroptera, Geocorisae) in der Nahrung des Halsbandschnäppers (Ficedula a. albicollis). *Verh. SIEEC. X.* (Budapest): 207-208.
- KŘÍSTEK J. & DOBŠÍK J. 1985: Bugs (Heteroptera) in a floodplain forest. *Acta Sci. Natur.* (Brno), 19(10): 1-55.
- DOBŠÍK B. 1988: Suchozemské ploštice (Heteroptera, Cimicomorpha, Pentatomomorpha) Plešivecké planiny. Terrestrial bugs (Heteroptera, Cimicomorpha, Pentatomomorpha) of the Plešivecká planina Plateau. *Ochr. Přír.; Výskumné Práce z Ochrany Přírody* (Bratislava), 6B: 255-269 (in Czech; English, Russian and German summaries).
- DOBŠÍK B. 1991: Suchozemské ploštice (Heteroptera, Geocorisae) Zoborských vrchů. [Terrestrial bugs (Heteroptera, Geocorisae) of the Zobor Hills]. *Zobor* (Nitra), 2: 55-66 (in Czech, Russian, German and English summary).

Dne 27. 6. 1998 zemřel Doc. Dr. Ing. Bohuslav Dobšík, CSc. Narodil se 28. 4. 1921 v Brně-Lískovci. Ke studiu přírody, především entomologie, ho přivedl otec. Za studií na reálném gymnasiu v Brně, a to na doporučení tehdejšího profesora F. Gregora sen., známého znalce čeledi Ichneumonidae, zaměřil svou pozornost především na řád Heteroptera. Po maturitě, v roce 1942, v době druhé světové války, kdy byly české vysoké školy násilně uzavřeny, byl přikázán na práci v St. Marein (Steiermark, Rakousko). I za nepříznivých podmínek sbíral tam Heteroptera, o čemž svědčí i dvě jeho pozdější práce.

Po skončení války absolvoval Vysokou školu zemědělskou v Brně, kterou ukončil v roce 1949 a dosáhl titulu inženýra agronomie. Podařilo se mu získat místo asistenta na katedře zoologie na agronomické fakultě, kde působil jako pedagog až do svého odchodu do důchodu. Po mnoho let zastupoval vedoucího katedry. Zemědělskou zoologii a entomologii vyučoval jak v Brně, tak na pracovištích v Jihlavě a Lednici. V roce 1951 dosáhl titulu doktora technických věd a v roce 1962 obhájil titul kandidáta věd (= Ph.D.). Bohužel, habilitace se dočkal, vzhledem k nepříznivému předchozímu režimu, až jako pensista po pádu komunismu v roce 1990.

Kromě výzkumu Heteroptera věnoval svou pozornost v menší míře i orthopteroidním řádům. Jeho výzkum, který prováděl hlavně v kooperaci s tehdejšími Slezským studijním ústavem v Opavě, byl zaměřen především na Moravu, obzvláště na její severní části. Také několik let participoval na výzkumném programu oddělení ekologie Botanického ústavu ČSAV „Kameničky“ (CHKO Žďárské vrchy, severovýchodní Čechy).

Jeho faunistické práce se týkají, kromě severní Moravy a českého Slezska, také Čech, Slovenska (kde např. přispěl k poznání Súlovských skal, jižní části Povážského Inovce, Zoborských vrchů a Jihoslovenského krasu), Rakouska a v menší míře i východní části Německa. Nutno však zdůraznit, že ho zajímala nejrozličnější témata: ekologická pozorování, společenstva lučních a lesních ekosystémů, ploštice v hnízdech ptáků, ploštice jako potrava ptáků, ploštice nalétávající na světlo, osídlování hald v Ostravě. Vzhledem k tomu, že působil na vysoké škole zemědělské, pochopitelně ho zajímala rovněž Heteroptera důležitá z hlediska aplikované entomologie.

Přispěl také do F. Millerovy knihy „Zemědělská entomologie“, Praha 1956, do třetího dílu kompendia vydávaného J. Kratochvílem „Klíč zvířeny ČSR“, Praha 1959, kde zpracoval orthopteroidní řády, do knížky V. Javorka „Kapesní atlas ploštic a kříšť“, Praha 1978, atd.

Zúčastnil se většiny symposií o entomofauně střední Evropy v různých evropských státech a zúčastňoval se téměř pravidelně entomologických dnů organizovaných Československou společností entomologickou v Praze.

V roce 1978 participoval na expedici do Arménie na Kavkaz a v roce 1979 do střední Asie.

Byl členem Československé (později České) entomologické společnosti od roku 1940, ale také následujících společností: Československé zoologické společnosti při ČSAV (od 1952), Československé geografické společnosti ČSAV (od 1959), Speleologického klubu v Brně (od 1965), Československé bioklimatické společnosti ČSAV (od 1973).

V roce 1988 postoupil svou sbírku Heteropter entomologickému oddělení Moravského muzea v Brně. V menší míře obohatil také sbírky muzeí na severní Moravě. Již po řadu let nebyl jeho zdravotní stav nejlepším. Přesto pracoval i dále a byl publikačně činný až do roku 1991. Pro své uspokojení sbíral v omezené míře až do konce svého života.

Publikoval celkem na 60 odborných prací. Jeho bibliografie do roku 1980 uveřejnil autor této vzpomínky (Stehlík 1982). Proto se omezujeme na zveřejnění pouze prací vyšších po roce 1980.

Vlastnil také poměrně rozsáhlou knihovnu o Heteropterách.

Všichni jsme ho měli rádi pro jeho mírnou, nekontraverzní povahu a kamarádský vztah a to nejen ke kolegům, ale i ke studentům.

Jaroslav L. Stehlík